

Jakt og fiske

i Hedmark

NJFF
Hedmark

Fylkesleir
side 6

Gauperapport
side 11

Villreinområder
i dårlig tilstand
side 17

**Ole Mattis
Lien**
913 07 272

ole.mattis@njff.no

**Marius
Hassve**
924 33 656

marius.hassve@njff.no

**Mari Tangen
Evensen**
974 67 070

mari.evensen@njff.no

**Ada
Bredalen**
911 27 732

ada.bredalen@njff.no

Nytt fra NJFF Hedmark Årgang 25

Kontoradresse

Norsk Skogmuseum
Solørvegen 151, 2407 Elverum
Postboks 191, 2402 Elverum
Telefon 62 42 51 81
Bankkonto 9100.16.54034
Org nr. 971295511
E-post: hedmark@njff.no
www.njff.no/hedmark

Annonsepriser

	1 utg.	3 utg.
1/1 side	7.000,-	17.300,-
Baksida	9.000,-	20.600,-
1/2 side	4.950,-	13.900,-
1/4 side	2.990,-	8.050,-
1/8 side	2.060,-	5.650,-
Eks mva. inkl. farger		

Ansvarlig redaktør

Ole Mattis Lien
Grafisk produksjon
Eggen Media AS

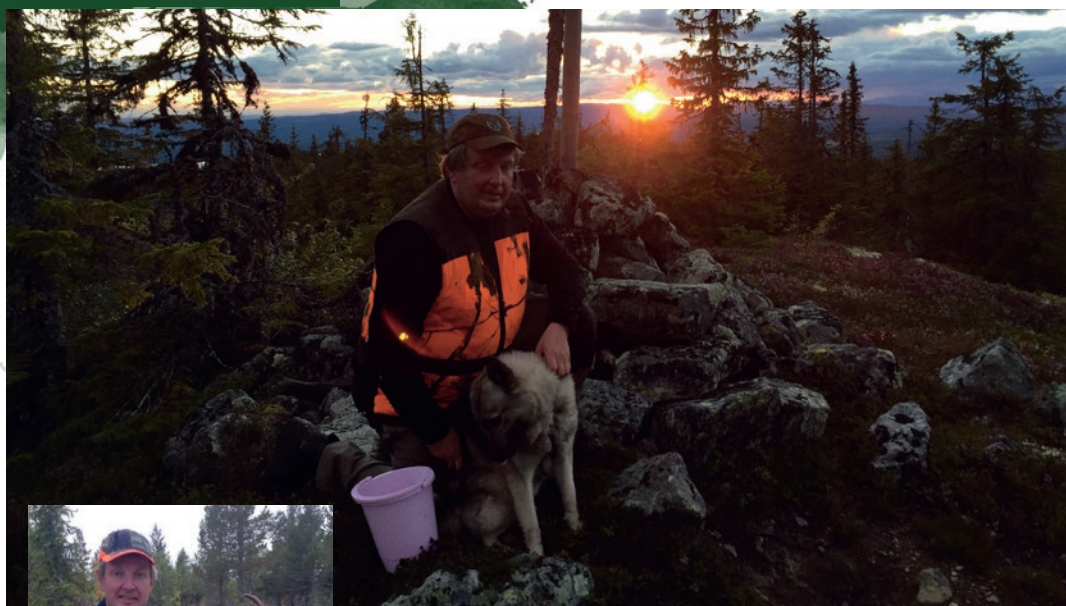
Annonser

Leikny Solheim, Spire kommunikasjon
tlf 907 53 494
leikny@spirekommunikasjon.no

Trykk Flisa Trykkeri

Forsidefoto

Kim A. Bjørnstad

Kjære medlem, da er sommeren på hell og vi går inn i høsten med friskt mot. Håper at du har hatt en fin sommer med mange gode opplevelser med fiskestanga, på skytebanen, med hunden eller noen andre friluftaktiviteter.

Vi tar det kanskje som en selvfølgelighet at vi har gode tilbud og muligheter til å drive med jakt og fiske i vårt land. Vi har en tradisjon på dette, og både jakt og fiske er en viktig del av folkesjela. Dette må vi ta med oss inn i framtiden og jeg tenkte jeg måtte dele noen tanker rundt dette.

NJFF sin visjon er «**jakt- og fiskeglede til alle – for alltid**». Dette er ord med mening og et grunnlag for engasjement lokalt, regionalt og sentralt i organisasjonen. Hvordan skal vi oppnå en utvikling i retning av vår visjon?

For det **første** må vi ha områder å drive jakt og fiske på. Vi må påvirke for en begrenset nedbygging av viktige naturområder. Årlig bygges det ned store arealer med vindkraft, veier, hytteområder m.m. Vi kan naturligvis ikke stoppe all utvikling, men vi må være «vaktbikkjer» på at det skjer på en skånsom måte. De fleste lokalforeninger har et utstrakt samarbeid med grunneiere i sitt område på forvaltning og salg av jakt- og fiskekort. Dette sikrer deg som medlem et stabilt og lokalt tilbud på jakt og fiske. Statskog har en sentral rolle som tilrettelegger for jakt, fiske og annet friluftsliv i Norge. Statskog er en garantist for allmenhetens tilgang til jakt og fiske. Det er derfor viktig at Statskog gis rammer og muligheter for å sikre denne rollen også i framtiden.

For det **andre** så må vi ha noe å jakte og fiske på. Vi driver en høstningsbasert virksomhet og vi må forvalte våre ressurser slik at det også blir noe å høste av i framtiden. Mange foreninger legger ned en stor dugnadsinnsats på kultivering og biotopforbedring av fiskevann. Dette betaler seg med muligheter i framtiden. For hjorteviltet gir ulven oss en ekstra utfordring i store deler av vår region. Rovdyrpolitikken skal ta hensyn til vår jaktkultur og byrdefordeling skal legges til grunn for uttak.

For det **tredje** så må vi være noen som fører jakt- og fisketradisjonene videre. Rekruttering er viktig. Medlemsstatistikken for Hedmark viser vekst. Dette er gledelig. Interessen for jakt, fiske og friluftsliv er

tradisjon og har en sterk posisjon i vår region. Det er mange gode lokale tilbud om aktiviteter, skytebaner, jakt- og fiskekort ute hos din lokalforening. Her møter du inkluderende folk med stor kompetanse som vil gjøre deg til en bedre jeger og fisker. Det drives utstrakt arbeid ut mot de yngre i form av Fiskesommer, Jakt og fiskeskoler og leirvirksomhet. Dette er gode arenaer for introduksjon av høstningsbasert friluftsliv. Mange foreninger tilbyr også jegeropplæring i form av Jegerprøven. Vi ser at «dørstokkmila» mellom å ta jegerprøven og komme seg ut på jakt kan være stor. Utfordrer derfor dere som er erfarne jegere til å ta med en fersk jegerprøvekandidat ut på praktisk jakt. Del kunnskap og gi trygghet slik at jegerinteressen brenner seg inn.

Om vi i framtiden disponerer nødvendig areal, har vilt og fiskebestander som er høstningsbare og vi har noen som vil jakte og fiske så har vi kommet langt i å nå visjonen. Sammen er vi sterke og jeg har et optimistisk syn på fremtidige jakt, fiske og friluftsliv.

Ønsker alle en god høst med mange gode opplevelser i skog og vidde. Tenk sikkerhet, ta vare på hverandre og ta gjerne med en fersk jeger.

God høst.

Nils O. Øverby
Styreleder NJFF Hedmark.

Landsmøtet sist høst ga noen føringer for vår jobb på det organisatoriske plan. Alle ledd i organisasjonen skulle ha mest mulig ensartede vedtekter og kontingentsatser. Alt dette skal være gjennomført senest på årsmøtene i 2023. For forbund og regionlag var dette forholdsvis enkelt og raskt å gjennomføre. For forbundet (NJFF) ble nye vedtekter vedtatt på landsmøtet, og hos regionlaget (NJFF Hedmark) ble

vedtektene vedtatt på årsmøtet i mars. For nesten 60 lokalforeninger i fylket med forskjellige vedtekter, noen med vedtekter fra før krigen, ble det et langt større lerret å bleke. Heldigvis har vi en «Duracell-kanin» av en organisasjonsinstruktør i Svein Arve Pedersen. Han har villig stilt opp og bistått foreningene med hjelp til utforming av nye vedtekter. Pr. dato har han sendt ut 51 forslag til nye vedtekter til lokalforeningene.

Vi startet heldigvis med dette arbeidet like etter landsmøtet i fjor høst, da vi så at dette ble en stor jobb. En stor prosent av foreningene i Hedmark vedtok nye vedtekter på sitt årsmøte i vinter, og i skrivende stund har regionlaget og 15 lokalforeninger fått vedtektene godkjent tilbake fra forbundet. Meget bra!

Medlemstallet fortsetter å stige i NJFF. 1. juni lå medlemstallet på landsbasis over 8000 flere enn samme dato i fjor. I Hedmark ser vi samme trenden, med en økning på 701 medlemmer på samme tid. 10537 medlemmer mot 9836 samme dato i fjor. Dette er en økning på 7,13%. Spesielt i rekrutteringsgruppene barn/ungdom og kvinner går det bra med en økning på 17,1% for kvinner, og 8,22% for barn/ungdom. For kategorien barn/ungdom har vi høyest medlemstall i hele landet med 1643 medlemmer. Rogaland er nærmest med 1381 medlemmer.

Høstens vakreste eventyr, eller sagt på en annen måte, jakttida, nærmer seg med stormskritt. Mange har startet forberedelsene allerede med skytetrening, postrydding og hunder som skal trenes. I år er vi tilbake til normalen når det gjelder storviltprøve. 30 obligatoriske treningsskudd og skyteprøve med krav til treff, etter to år med pandemi og lettelse i kravene til storviltprøven. Skytetrening er ferskvare og har absolutt mye for seg. I det området jeg jakter storvilt i, satte grunneier i samarbeid med jegerne krav om 100 treningsskudd. I fjor høst ble det felt 119 elger på jaktområdet uten en eneste skadeskyting. Om dette fantastiske resultatet skyldes økt treningssyting alene er vanskelig å si, men at det har en medvirkende positiv effekt er sikkert.

NJFF Hedmark ønsker alle medlemmer en fortsatt god sommer og en fantastisk høst med jakt, fiske og friluftsliv!

Ole Mattis Lien, regionssekretær NJFF Hedmark

Velkommen til De nordiske jakt- og fiskedagene

Norges viktigste møtested for
friluftsfolk, jegere og fiskere.

11.-14. august 2022

Åpningstider

Torsdag - fredag kl. 10-18
Lørdag kl. 09-18
Søndag kl. 10-17

- Barnas jakt- og fiskedager torsdag - fredag.
- Elverumsutstillingen - Nordens største jakthundutstilling på lørdag.

For mer info og program se
www.skogmus.no

 **Norsk
skogmuseum**
ANNO Museene i Hedmark

De Nordiske jakt- og fiskedager 2022

Sist det ble arrangert jakt- og fiskedager i 2019, flådde Rune Pettersen rådyr.

Tekst og foto: Mari Tangen Evensen

Endelig! Etter 2 år med pandemi og avlysning, kan jakt- og fiskedagene endelig arrangeres igjen!

Det er nok mange som er klare for å møte masse mennesker med samme interesser på et av landets viktigste møtested for jegere, fiskere og andre friluftssinteresserte! Dagene arrangeres **11.-14. august**. NJFF, NJFF Hedmark og lokallag, samt samarbeidspartnere har den samme store og fine plassen på Jakt- og Fisketorget, og vi ønsker oss masse besøk!

NJFF Hedmarks utvalg for barn, ungdom og kvinner vil ha en stand med forskjellige aktiviteter og konkurranser, informasjon om rekruttering, arrangementer og kurs. Det vil bli aktivitet/informasjon på scenen på Torget. Bl.a. vil

vi få og partere rådyr, helgrille hjort med påfølgende smaksprøver (lørdag), vi vil ha foredrag om fellefangst, flåing av mår, utstillingstips og dropindressur.

I tillegg vil det være gjennomgående aktiviteter på torget: gevirmåling, «pels fra skog til plagg» - Pelsatelier v/buntmaker Jannicke Romøren Eriksen, våpentilpasning med storskytteren og skjefte-makeren Stein Erik Bredvold, natursti og kaffeservering ved bålet. Stange JFF og Vang JFF er til stede med elgbaner. Løiten JFF vil ha fiske-skole i fiskedammen på øya alle dager. I tillegg blir det Fiskedag for barn i Fiskedammen på lørdagen; fiske, ta opp ruse, sløye, smake/spise, miniforskerskole. Og ikke minst, Elverumsutstillingen på lørdagen og valpeshow på søndagen.

Du finner oss på jakt- og fisketorget og ved fiskedammen! Kom innom for en hyggelig prat!

Ny hundelov

Tekst: Mari Tangen Evensen

I vår vedtok Stortinget den nye hundeloven, denne trer i kraft 1. januar 2023.

Hovedformålet med den nye loven er å forsterke forebyggende tiltak rettet mot hundeholderen. Det er også vedtatt bestemmelser om kompetansekrav til hundeholder, nye virkemidler for å håndheve sikringsregler og objektive vurderingskriterier ved hundebittskade.

Vi syns at formålsparagrafen i lovforslaget er veldig bra. I denne bestemmelsen legges det til grunn en positiv holdning til hundehold, og det vektlegges at hundeholderen må ta hensyn til hundens naturlige behov og instinkter, at hunder har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Loven skal fremme god dyrevelferd og respekt for og kunnskap om hunder.

Vi oppfordrer alle hundeeiere til å gjøre seg kjent med den nye loven.

Glommen
Mjøsen
Skog

Ta kontakt med våre skogbruksledere for gratis befaring og faglige råd om EDEL-programmet - hvordan du kan øke verdien på skogen din.

www.glommen-mjosen.no/edel

Stor etterspørsel etter kurs og aktiviteter

Tekst: Ada Bredalen

Etterspørselen og interessen for kurs og aktiviteter har vært enorm etter at samfunnet vårt åpnet opp igjen etter pandemien. Koronaen har gjort noe med oss. Det er blitt enorm interesse for jakt, fiske og friluftsliv den senere tid.

Vi har gjennomført en rekke kurs og aktiviteter i vår, og det har vært fullt tegnet på så å si alt.

Vi har merket stor etterspørsel etter jegerprøvekurs, og vi har forsøkt å dekke opp det med å arrangere kurs. Det er stadig flere kvinner med på jegerprøvekursene, noe vi synes er hyggelig. Heldigvis har også mange foreninger arrangert jegerprøvekurs denne sesongen selv om de har blitt forskjøvet på grunn av pandemien.

Ungdomsgruppa i Våler JFF og Åsnes JFF og vi arrangerte en vellykket filmforedragkveld med Høgfoss og Fallan i Våler. Det ble servert nydelig gratis villmarkspizza til ungdommen etter arrangementet. Mange møtte opp, og det ble en skikkelig trivelig kveld.

Når det gjelder skyting har vi gjennomført både hagleinstruktør- og rifleinstruktørkurs. Det er godt at vi får flere skolerte instruktører på banen bokstavelig talt. I tillegg så har vi hatt standplasslederkurs. Det å ha bemanning på bananleggene med god skytebaneledelse, få riktig innlæring, holdninger og kompetanse på skytebanene rundt om er viktig.

Når det gjelder hund så har vi gjennomført grunnkurs jakthundinstruktør, dressurinstruktørkurs og aversjonsinstruktørkurs som betyr at det bør bli høyere aktivitet også på disse områdene ute i foreningene i fremtiden.

Vi har gjennomført dressurkurs for valp og unghund, og kurs i utstillings- og trening i Elverum. Dette er kurs som gir godt grunnlag for både hundeeier og hund. Det blir nytt dressurkurs til høsten da det er stor etterspørsel etter dette, da det er mange som har gått til anskaffelse av hund under pandemien. Det har også vært et kveldsarrangement med føring og ivaretagelse av hardtarbeidende hund i samarbeid med Vang JFF. Det har i tillegg vært takseringskurs for hønsefugl både i Follidal og i Elverum.

I tillegg til dette så har det vært en aktiv vår blant mange av våre medlemmer med blant annet blodspportrening, og det er kjempebra! I det hele tatt så har det vært mange muligheter for hundeeiere

å få økt kompetanse gjennom kurs og aktiviteter nå.

For å være godkjent offentlig ettersøkskurs kreves det videregående ettersøkskurs. Dette er et kurs med en teoretisk digital del og en praktisk del. Vi har også arrangert praktisk del av dette kurset i Åsnes denne våren.

Kurset «Storviltjegerens ansvar mer enn du tror» har vi arrangert i Trysil. Kurset tilfredstiller krav til jaktlederkurs, men enhver storviltjeger vil ha god nytte av kompetanse som deles på dette kurset. Derfor denne kurstittellen. Gjennom teori og praktiske øvelser blir mye belyst som en jeger kanskje ikke tenker på at man er ansvarlig for som storviltjeger og jaktleder.

Meld gjerne fra om du har ønske om kurs. Vi er velvillige og fleksible for å få til kurs og aktiviteter.

Takk til våre flinke instruktører som har stilt opp på kursene!

ENDELIG TILBAKE PÅ NORDISKE JAKT OG FISKEDAGER!

På vår stand finner du et bredt utvalg av maskiner og utstyr! Vi gleder oss til å se dere igjen!

TBB
SNØSCOOTER & ATV

**HAGE &
MOTOR**

**SKOG OG
HYTTESENTER**

Fylkesleir for ungdom

Et lite bildeknippe av aktivitetene på leieren.

Tekst og foto: BUK

Helga 25.–26. juni arrangerte vi årets fylkesleir for ungdom på Tingplassen ved Malungstjernet. Det var færre deltakere enn tidligere, men vi som var der hadde ei fantastisk fin helg!

Vi startet med en «bli-kjent-løype», der deltakerne ble delt i grupper og skulle i samarbeid løse forskjellige oppgaver. Samarbeid, kunnskapsnivå og gjennomførings-evne på forskjellige oppgaver var veldig bra. Når løypa var gjennomført, var det god stemning og praten gikk. Vi spiste «æljhakk» før vi dro på skytebana, Lisetra. Her ble vi godt tatt imot av instruktørene i Romedal og Vallset JFF, Rune Pettersen og Ole Solvang. De gikk gjennom sikker våpenhåndtering, våpentyper, human jakt, med mer.

Vi fikk se virkningen av både hagle og rifle på vannmelon, før vi delte i grupper og fikk prøve å skyte med hagle, rifle og på simulator. Instruksjon og oppfølging underveis på begge baner, de aller fleste prøvde å skyte med både hagle og rifle. Vi synes det var veldig mye god skyting, god våpenhåndtering – og det så ut som alle synes dette var moro!

Tilbake på Tingplassen ble det introduksjon av forskjellige fiskemetoder, før praktisk fiske sto

på planen. Vi grilla elgbiff til middag, og koste oss med det mens regnet spruta. Foruten om noen regnbyger hadde vi god temperatur og skikkelig sommervær! Etter middag ble det frie aktiviteter, de fleste var ute i kano og båt og prøvde fisken. Masse abbor ble tatt i løpet av helga, samt noen ørret. Kveldens fiskekonkurranse ble jevn, men Elias stakk til slutt av med seieren! Søndag var de ivrigste fiskerne oppe samtidig som fuggel'n, når det gjelder fiske kan man lett stå opp kl. 06 😊

Due på lunsjmenyen.

Jentehelg

Foto: Tina Sobakken

Tekst: Mari Tangen Evensen

Helga 26.–28. august er NJFFs Jentehelg! Det vil være arrangementer for jenter i hele landet.

Foreningene på Hedemarken og regionlaget har i samarbeid planlagt ei helg fullspekket av opplevelser for jenter. Det hele starter med «kick off» på fredagen!

Vi inviterer jenter til en sosial og trivelig kveld på Lisetra (Romedal og Vallset JFFs klubbhus) kl. 18.00–ca. 22.00. Her blir det smaksprøver av fisk og vilt, det blir spennende og aktuelle foredrag om lavterskeljakt, og å ha med barn på jakt og friluftsliv, det blir sikkerhet under jakt, og teori om duejakt. I tillegg får du muligheten til å prøve deg på skytesimulator, og leirduebana vil være åpen om noen trenger å trene de siste skuddene før jakta. Kvelden avsluttes med å planlegge, organisere og informere om jakta dagen etter.

Det blir introjakt på due i Furnes, Nes og Helgøya, Stange på lørdagen. I forkant av duejakta er det muligheter for skytetrening både hos Romedal og Vallset JFF, Stange JFF, Furnes JFF, Nes og Helgøya JFF og Vang JFF. Mer informasjon og påmeldingsmuligheter for hvert arrangement ligger i aktivitetskalenderen på njff.no.

Vi gleder oss, og håper at mange jenter vil være med oss gjennom denne helga! Hjertelig velkommen til å være med på akkurat det du ønsker!

Kvinnekontakt i NJFF Hedmark og kvinnekontaktene i Vang JFF, Furnes JFF, Nes og Helgøya JFF, Stange JFF, Romedal og Vallset JFF og Løiten JFF ønsker hjertelig velkommen til akkurat det du ønsker å være med på!

Det er Jentehelg-arrangementer mange flere steder i Hedmark denne helga også, ta en titt i kalenderen.

Etter litt fiske og frokost sto årets Tingplassmesterskap på agendaen. To grupper konkurrerte i grenene (på tid); velg fiskemetode og få en fisk, ro over tjernet løs en oppgave og ro tilbake, bygge sammen ei hagle og ei rifle og skyte med laser på elg, ved hjelp av GPS finne et punkt – der det står en kasse med råvarer. Til slutt skulle råvarene brukes til å lage et måltid av hovedingrediens due – vi som ledere var dommere, og bedømte etter både samarbeid, hygiene, engasjement, smak og tid. Vi kunne konkludere

med at samarbeidet var 100 % og at måltidet smakte himmelsk! Årets Tingplassmestere ble; Robin, Syver, Mats, Elias og Linus! Gratulerer!

Vi ønsker å takke deltakerne for ei kjempefin helg! Takk til mannskapet fra BUK – Gina, Krister, Tonje og Wencke, til Romedal almenning for leie og tilrettelegging, til RVJFF og instruktørene Ole og Rune! Takk også til fylkeskommunen for økonomisk støtte.

Tekst og foto: Mathea Sætre Liberg
Trysil jakt- og fiskeforening

I starten av juni var jakt- og fiskeskolen i regi av Trysil jakt- og fiskeforening på gjeddefiske på Ulvsjøen i Vestby. Turen inneholdt overnatting, bra vær og 18 ivrige gjeddefiskere i alderen 11 til 13 år.

En fredagsefta tidlig i juni møtte 18 jakt- og fiskeskoleelever opp i sørenden av Ulvsjøen for å være med ut i båt og fiske gjedde. Noen hadde fisket gjedde tidligere, andre var nybegynnere. Men en ting hadde alle til felles, de var spente på og så frem til fisketur i båt. Værgudene var med oss, det eneste de sendte i vår retning var noen vindpust.

Elevene ble fordelt ut på hver sin båtfører, slik at hver båt inneholdt tre eller fire elever og en båtfører. Det var stor forskjell i lokalkunnskapen til de ulike båtførerne, noe som også ga seg utslag i antall gjedder landet i de ulike båtene.

Dagens fiskemetode var dregging, i hovedsak med wobblers, sluk eller spinner. Alle elevene fikk utdelt hver sin nye haspelstang før de gikk ombord i båten. Så utstyret skulle det ikke være noe å si på.

Som nevnt tidligere var lokalkunnskapen blant båtførerne varierende. Noen av oss trakk et lettelsens sukk når første gjedda som landet i båten var et faktum. For andre handlet det om å få fylt medbrakt bøtte med gjedde. Her kan det nevnes at de som fikk være med ringreven Ola Sjølie i hans båt fikk desidert mest gjedde og fylte den nevnte bøtta.

Etter et par timer i båten var det pølser til middag. Deretter var det fisking i fra land, etablering av leir og lek. Unga som var med holdt det gående til klokka 00.30 om natta. Da var de fortsatt ikke lei av fisking og mente at klokka 04.00 var et ypperlig tidspunkt å stå opp på for

å fortsette gjeddefiskinga. Vi fikk overbevist dem om at 06.15 var et litt bedre tidspunkt. Lørdagen begynte dermed med at minst 8 ivrige gjeddefiskere var oppe klokka 05 for å fiske. Vi som skulle kjøre båtene fikk sove til 06.15, men ble da riktignok møtt med kommentaren «Oi, du så trøtt ut!», men vi fikk i hvert fall karret oss ut i de ulike båtene og tatt med oss de morgenfriske elevene ut. Gjedde ble det også på morgenkvisten før frokost.

Etter dette fortsatte dagen med jakten på gjedda, i godt vær, frem til vi brøt leir og alle reiste hjem til sitt. Noen filiterte til og med gjedda og hadde planer om å lage gjeddekaker

når de kom hjem. Det imponerer når unger vet å ta vare på og utnytte det de selv har fangstet.

Vi håper at fiskestengene de fikk med seg hjem blir godt brukt og at vi har klart å rekruttere noen nye fiskere. Jeg tror alle vi som var med de to dagene fikk en påminnelse om hva ekte fiskeglede vil si.

Til slutt vil jeg rette en stor takk til alle som var med å ordnet på forhånd, de som var med som båtførere og de som var med å ryddet opp i etterkant. Uten at folk stiller opp hadde dette vært umulig å gjennomføre.

Fiskefangst!

Her er hele gjengen samlet!

Informasjons- skilt til viltkamera

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

NJFF Hedmark har laget skilt i solid materiale og duse farger til bruk ved oppsetting av viltkameraer. Infoskiltene fås kjøpt til nær kostpris (kr.30) ved henvendelse til kontoret vårt. Datatilsynet setter strenge krav til bruk av viltkameraer. Bruk av viltkameraer er tillatt så lenge det er truffet effektive tiltak som sørger for at det ikke blir tatt bilder av mennesker heter det på datatilsynets hjemmesider. Bruk av viltkameraer er tillatt så lenge hensikten utelukkende er å ta bilder av dyr. Viltkameraer må med andre ord kun plasseres på steder der det er usannsynlig at mennesker ferdes heter det videre. Med utgangspunkt i loven spiller

det ingen rolle hva slags kamera som brukes. Kameraer bør alltid skiltes så man ser at området er overvåket. Dette er også et krav fra mange grunneiere. Skulle det allikevel bli fanget opp mennesker på optakene, skal dette slettes. Det kreves grunneiers tillatelse for å sette opp viltkameraer. Dersom grunneier er Statskog, må man søke der om tillatelse. Skriftlig søknad med eksakt kartfestelse av hvor kameraet skal stå sendes til Statskog Friluftstorget på e-post friluftstorget@statskog.no.

Godtgjørelsen for innsending av prøver fra villsvin økes

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

For å få god oversikt over helsestilstanden hos villsvin i Norge og for å hindre spredning av smittsomme sykdommer, er det viktig å få undersøkt prøver av villsvin. Nå øker Mattilsynet godtgjørelsen for å sende inn prøver.

Innsenderne får også gratis undersøkelse for trikiner. I tillegg økes belønningen for tips om syke eller selvdøde villsvin til 3000 kroner.

De nye satsene for godtgjørelse for innsending av prøver fra villsvin er:

- Hånddyr 1000 kroner pr. dyr.
- Hunddyr 2500 kroner pr. dyr.

Belønning for tips om selvdøde, syke eller skadde (for eksempel påkjørte) villsvin som fører til at Mattilsynet får tatt prøver av disse, øker til 3000 kroner.

Endringene ble gjort gjeldende fra 1. mars 2022.

Handlingsplan mot villsvin

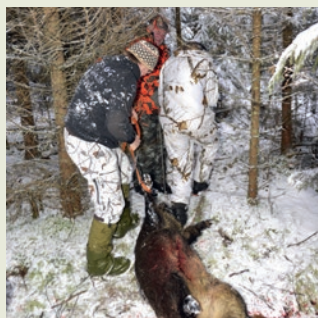
For å holde bestanden nede og hindre smitte er det utarbeidet en

handlingsplan av Miljødirektoratet og Mattilsynet. Denne planen tydeliggjør at arten er uønsket i Norge, og at det er et mål å ha færrest mulig villsvin på minst mulig areal.

Når godtgjørelsen nå øker håper man at flere feller villsvin og sender inn prøver fra disse.

Helseovervåkingsprogrammet for villsvin driftes av Veterinærinstituttet, og det sjekkes for både virus, bakterier og enkelte parasitter.

Veterinærinstituttet har hittil ikke funnet noen alvorlige smittsomme svinesykdommer eller trikiner, men det er funnet Salmonella hos ca. 4,5 prosent av de felte dyrene i 2021.

E-Vet SMÅDYRKLINIKK I ELVERUM

TIMEBESTILLING

Vi utfører det meste av forebyggende behandling, indremedisinske utredninger og bløtvevskirurgi. Akutt syke dyr/dyr som trenger øyeblikkelig hjelp vil bli prioritert.

TRYGGHET

Vi jobber for å tilby faglig og personlig trygghet for deg og dyret ditt.

TA KONTAKT

Vårt nummer 62415000 er tilknyttet vakthavende dyrlege også utenom klinikkens åpningstid.

Åpningstider

Mandag, tirsdag og fredag 9-16.

Onsdag og torsdag 9-19.

(Kan variere ved sommertid.)

Kirkeveien 58
2413 Elverum
Tlf 62 41 50 00
post@evetas.no
www.evetas.no

DØGNVAKT TLF 62 41 50 00

Byggeklare hyttetomter ved FEMUNDSELVA

Kontakt:

Statskog SF | Tlf: 74 21 30 00

E-post: post@statskog.no

www.statskog.no

Stor interesse for skadefellingskurs!

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

NJFF Hedmark arrangerte kurset «Skadefelling av fredet rovvilt» på Lisetra i Stange i mai.

Kurset var i utgangspunktet en bestilling fra skadefellingslagene på Hedemarken, men samlet også deltagere fra andre skadefellingslag i Hedmark. En ansatt i en kommuneadministrasjon ville også øke sin kompetanse på feltet, og deltok på teoridelen av kurset. Til sammen var det 32 jegere som gjennomførte kurset.

Kurset er i utgangspunktet ment for nye jegere på fellingslagene, men også de som har vært med noen år kan ha nytte av kurset som oppdatering. For eksempel var den erfarne fellingsleder og SNO kontakt Olaf Tørudbakken fra Ringsaker med på kurset som deltager. Han bidro med sin brede erfaring til en god erfaringsutveksling, og var i ettertid veldig godt fornøyd med kursopplegget.

Kursets teoridel inneholder en gjennomgang av alt lovverk, forskrifter og regelverk rundt skadefelling av fredet rovvilt (ulv, jerv, bjørn

Simen Arnesveen fra politiet

og gaupe). Ståle Sørensen hos Statsforvalteren fortalte om deres rolle ved skadefelling og hva slags regelverk som gjelder. Politiet har også en rolle ved skadefelling, og her var det politiets miljøkoordinator Simen Arnesveen som orienterte. Statens Naturoppsyn har en omfattende rolle ved skadefelling. Bestandssituasjonen, skadedokumentasjon jakt og jaktbistand og ettersøk av store rovdyr ble meget godt presentert av Erik Ola Helstad.

Dispensasjon til bruk av løs på drevet halsende hund har blitt gitt i en del tilfeller de siste år under skadefelling av ulv. Dette har vist seg effektivt både i Nord Østerdal og

Ståle Sørensen, Statsforvalteren i Innlandet

på Hedemarken. Erfaring fra denne bruken av hund ble delt med oss av to erfarne hundeførere fra Løten, Kim Andre Bjørnstad og Jørgen Rustad. Vi fikk også høre om bruk av spisshund under skadefelling av bjørn og jerv. Erik Ola Helstad har trent opp og brukt sporhunder til jakt på store rovdyr og fortalte oss om dette arbeidet. Arnfinn Lien og Geir Magnar Lillehov tok i en større bolk for seg det praktiske arbeidet i et kommunalt skadefellingslag. God organisering er viktig med gode avtaler, instruksjoner og intern kommunikasjon. Samband, bruk av GPS, Tracker og annet kommunikasjonsutstyr var en annen del av viktig jobb i et skadefellingslag.

Erik Ola Helstad, SNO

Det samme er lokalkunnskap og sikkerhet ved postering og rask forflytning av mannskapet. Medie- håndtering i skadefellingslagene og restriksjoner på bruk av sosiale medier i forhold til bildedeling og informasjon, ble også behørig presentert av de to erfarne skadefellingsjegerne.

Etter tung teori ble den artigste delen av kurset avvirket ute med stor egeninnsats på skytebanen. Først ble det gjennomført en fellesøvelse der øye-munning-mål prinsippet for raske og sikre skudd ble gjennomgått, og prøvd ut i praksis. Senere ble det egentrening på oppdukkende figurer, løpende ulv og motgående bjørn. Under siste del av kurset ble kursdeltagerne presentert for en «skytetest». Dette var ei rovviltfeltløype med hold med forskjellige figurer og avstander. Både faste rovviltfigurer, og oppdukkende figurer på lang og kort avstand. Noen med tidspress. Her var det både oppdukkende gaupe og jerv, langhold på 150 meter på stillestående ulv, og løpende og motgående bjørn. Den ene posten var i sin helhet «bjørnepasset», slik at storviltprøve kunne kvitteres ved godkjent resultat på denne. Overraskende for en del var hvor vanskelig en stillestående ulv, på 150 meters hold var. Mye av skytingen går på å bli klar over egne begrensninger, noe mange poengterte. Instruktører og postmannskap kunne fortelle om jevnt over meget god skyting. Særlig var det noen av de yngste som imponerte stort.

En stor takk til instruktører og skytebanemannskap som gjorde dette til et vellykket kurs.

«Klikking» på løpende bjørn.

Årets gauperapport

Tekst: Mari Tangen Evensen

Rovdata sin gauperapport kom tidlig i juni. Den viste at på landsbasis er det nedgang i gaupebestanden.

I vinter er det påvist 58,5 familiegruppe. Bestandsmålet er 65. I Hedmark er det derimot oppgang, og før første gang siden 2011 er vi over bestandsmålet, 10,5 familiegruppe er påvist i vinter.

Bestandsmålet i Hedmark er 10 familiegrupper i gjennomsnitt over 3 år. Så selv om det er påvist 10,5 familiegruppe i vinter, så er vi litt under bestandsmålet. De siste 3 årene ser slik ut: 2020: 8. 2021: 8,5. 2022: 10,5. Gjennomsnittet siste 3 år: 9.

NJFF Hedmark er glade for at vi er involvert i dette registreringsarbeid-

et, og at vi kan bidra lokalt. Vårt mannskap som er med å søker etter familiegrupper, gjorde også i vinter en stor innsats. Vårt oppdrag er å søke 1313 km, i vinter ble det søkt over 2022 km. Antall innmeldte observasjoner av familiegrupper i Skandobs fra NJFF personell var 10, og 8 av innmeldingene ble kvalitetssikret og godkjent av SNO. I tillegg til de dokumenterte opplysningene vet vi at det både er mer søk, og at noen melder inn familiegrupper direkte til SNO, uten å legge de inn i Skandobs.

Familiegrupper påvist ved bruk av viltkamera fra forskningsprosjektet Scandcam er også inkludert i datagrunnlaget, i Hedmark var det 6 synsobservasjoner (viltkamera). Også dette prosjektet driftes av mannskap fra vår organisasjon, og vi er takknemlig for alle som bidrar!

NJFF Hedmark er veldig fornøyd med innsatsen til vårt mannskap som hvert år legger ned mange

Møte mellom hane og hanne rett foran et av våre viltkamera i Scandcam. Foto: <https://viltkamera.nina.no/>

timer i sporing på snø, og mange timer med oppfølging av viltkameraer. Tusen takk!

Finn og vinn

Årets «finn og vinn»-vinner ble Odd Rudsdammen. Odd fant spor og la inn (i Skandobs) en familiegruppe i Nord-Odal 9. januar. I år, var premien en jaktdress – Bergans Hogna. Gratulerer!

Bedre tidsfrister for ulvevedtak

Tekst: NJFF/Mari Tangen Evensen

Klima- og miljødepartementet har fremskyndet fristen for når rovvilt-nemndene skal fatte vedtak om fellinger innenfor ulvesonen med to uker.

I flere år har lisensjegere gjort et betydelig forarbeid og planlegging i forkant av lisensfelling. Alt fra organisering, snøbrøyting, sporing til planlagt ferie til lisensjaktstart. Selv om jaktlagene er innforstått med at det kan bli endringer med hensyn til antall revir og hvilke revir fra rovvilt-nemndenes vedtak til endelig vedtak etter avsluttet klagebehandling, så er dette uholdbart. Gang på gang har det blitt endringer eller ingen lisensfelling i det hele tatt, og avgjørelsen kommer veldig sent. Dette er en sak som NJFF Hedmark, sammen med flere andre regionlag og NJFF har jobbet mye med. NJFF sendte i mars et brev til Klima- og miljødepartementet med anmodning om at det skulle fastsettes tidligere

tidsfrister for vedtak om lisensfelling innenfor ulvesonen. Erfaringer har vist at rovvilt-nemndenes vedtak om lisensfelling av ulv i revir innenfor ulvesonen i all hovedsak blir påklagd. Selve klagebehandling tar tid, og ved flere tilfeller de senere årene har Klima- og miljødepartementets endelige vedtak etter klagebehandlingen kommet tett oppunder jaktstart. I noen tilfeller har avgjørelsen kommet bare timer før jaktstart. Dette er svært uheldig.

Delvis gjennomslag

NJFF ba i sitt brev om at rovvilt-nemndene blir gitt en tidsfrist på å fatte vedtak innen utgangen av juni, og at departementet må ha behandlet eventuelle klagesaker innen 1. desember. Riktig så langt går ikke departementet, men i sitt tilsvarende til NJFFs anmodning svarer departementet slik:

«For å legge bedre til rette for at eventuelle klageavgjørelser fra departementet kan foreligge i tilstrekkelig god tid i disse sakene,

Foto: Kim A. Bjørnstad

Ulv felt med hjelp av sporhund på dårlige snøforhold på lisensfelling i Stange i 2022.

fortrinnsvis rundt 1. desember, har departementet bedt om at rovvilt-nemndene fatter eventuelle vedtak senest 3 måneder og 2 uker før lisensfellingsperioden innenfor ulvesonen starter.»

NJFF er fornøyd med at departementet ser utfordringene som er

påpekt, og at de nå tar grep for å bedre på framtidens ulveforvaltning. Så får vi håpe det er tilstrekkelig til at vi har en avklaring i god tid før lisensfellingene starter 1. januar 2023.

Foreningsbesøk – regionmøte i Glåmdalen

Tekst: Svein Arve Pedersen

Foto: Ole Mattis Lien

NJFF Hedmark har tidligere hatt suksess med å møte foreningene på hjemmebane. Denne gangen gikk turen til foreningene i Glåmdalen.

Før pandemien hadde vi lignende runde i Nord-Østerdal og sørfylket fra Eidskog og opp Odalen. Nå når samfunnet har sluppet opp, var det på tide med en ny tur etter at de 2 første var meget vellykkede. Rundreisen gikk over 2 dager med besøk hos 4 foreninger første dag, regionmøte på Skasliden på kvelden, og besøk hos 6 foreninger andre dagen. Hensikten med slike møter er at vi blir mer kjent med hva foreningene har av aktiviteter og anlegg, samtidig som vi blir bedre kjent med tillitsvalgte i lokalforeningene. Gjennom dette har vi erfart at avstanden mellom leddene i organisasjonen blir mindre, og at regionkontoret og styret blir brukt mer av lokalforeningene.

Fra administrasjonen i NJFF Hedmark deltok Ole Mattis Lien, Ada Bredalen, Mari Tangen Evensen og Marius Hassve (dag 2), mens fra styret deltok leder Nils Øverby og organisasjonsinstruktør Svein Arve Pedersen. Gledelig var det også at organisasjonssjef Knut Erik Risvik tok turen fra NJFF sentralt.

Den første dagen gikk turen til Skogen JSK, Brandval JFF, Grue Finnskog JFF og Grue JFF. Leder i Brandval JFF stilte opp med en gedigen lunch. Under regionmøtet på kvelden var samtlige 10 foreninger representert (veldig bra). Andre dagen besøkte vi Hof

Vestre JFF, Åslia JSK, Hof Østre JFF videre gikk turen til Åsnes JFF sin skytebane på Haukåsen der vi møtte Våler JFF, Åsnes JFF og Gravberget JSK.

Besøkene hos foreningene ble en fin opplevelse. Vi møtte ivrige og ikke minst trivelige tillitsvalgte som var stolte av sine anlegg, og aktiviteter. Det er ikke få dugnadstimer som har skapt det de har av flotte anlegg for sine medlemmer. Anleggs-, og særlig skytebanenekapasiteten er veldig god i regionen. Utfordringen er mange steder at det er få jegere som benytter banene. I en tid da jakt skyting er nedadgående, er ønsket at flere foreninger satser på rekruttering til jakt skyting. Anleggene ligger der så utfordringen blir å få medlemmer til skytebanene. Fisk, og fiskeforvaltning står høyt på programmet for flere av foreningene i denne regionen, og det er en imponerende innsats som vies fiske og forvaltning av elver, bekker og fiskevann.

På regionmøtet på kvelden startet det med at alle foreningene fortalte om foreningsdriften, aktiviteter, medlems situasjonen, og utfordringene som de enkelte foreninger sliter med. De største utfordringene som kom fram var tillitsmannssituasjonene, få barn og unge med på aktiviteter og manglende interesse for jakt skyting. Eneste foreningen i regionen som har god rekruttering til jakt skyting er Skogen JSK. De er også ledende i Hedmark. Medlems tallene er økende i de fleste av foreningene, og økonomien er gjennomgående veldig god.

Organisasjonssjef i NJFF Knut Erik Risvik orienterte om viktige beslutninger på landsmøtet i november 2021. Han kom spesielt inn på den store jobben med vedtektsen-

dringer, samt økt satsning på det øvrige organisasjonsarbeidet.

Organisasjonsinstruktør i Hedmark Svein Arve tok for seg organisasjonsarbeidet i Hedmark. Arbeidet har i hovedsak gått på revitalisering av foreninger som sliter, nedleggelse av foreninger som ikke fungerer, sammenslutninger av foreninger, bistand til organisatoriske utfordringer, samt bistand til å skrive forslag til nye vedtekter etter den nye vedtektsnormen. Det ble også orientert også om foreningsutviklingskurset «Min forening» og forbundets organisasjonskurs. Foreningene ble også oppfordret til å melde interesse for «Min forening». Kurset arrangeres for foreningens tillitsvalgte. Hensikten med dette 8 timers kurset er at de tillitsvalgte selv skal finne ut hva som er foreningens utfordringer og selv setter konkrete målsettinger for fremtiden. Kurset er gratis. Organisasjonskurset setter fokus på de tillitsvalgte og deres rolleforståelse. De som sliter på det organisatoriske plan bør kanskje be om organisasjonskurs.

Hva gjør regionlaget i forhold til rekrutteringsarbeid? Mari tok for seg alle sider ved ungdoms- og kvinne-

satsing. Midt i blinken da flere av foreningene sliter med rekruttering. Videre snakket hun om informasjonssarbeid og NJFF-portalen. Mange foreninger sliter med portalen og flere bruker den ikke i det hele tatt. Derfor ble det en grei og nyttig gjennomgang. Regionlaget tilbyr hjelp og støtte til å komme i gang. Viktig da alle sider ved foreningsdrift kan finnes på portalen. Eksempel på dette er søknads og rapporteringssportalen med årshjulet for diverse frister. Hun kom også inn på «Min side» som et viktig redskap.

Ada orienterte om regionlagets rikeholdige kurstilbud. Her ble foreningene oppfordret til å se på sin instruktørsituasjon og melde behov for de ulike instruktørkurs. Å ha instruktører betyr mye i forhold til kursstøtte til å gjennomføre kurs, som gjennom Studieforbundet Natur og Miljø.

Ole Mattis som kveldens vert avsluttet med en oppsummering etter en meget innholdsrik dag og kveld. Han påpekte måten vi ble mottatt på av representanter for foreningene og et stort engasjement under møtet.

Norgesmesterskap i tradisjonelt meitefiske

Tekst: Marius Hassve

Foto: Atle Skjelde.

Den høyt meritterte lokalforeningen Odal SFK var vert for årets norgesmesterskap i tradisjonelt meitefiske. Årets NM ble gjennomført 4. juni på Dølisjøen, en fiskerik lokalitet godt kjent av både meite og isfiskere. Så, hvordan gikk det med våre fiskere?

Det korte svaret er BRA, det noe lengre TOMMY STRENGELSRUD! Med 5042 gram vant den meritterte konkurransefiskeren fra SFK Raufjeringen gull og ble med det kronet til årets norgesmester. NJFF Hedmark gratulerer. Bronse gikk til en mann fra arrangørforeningen som egentlig ikke trenger nærmere introduksjon: Kenneth Jernberg. Kenneth kunne for øvrig ta to steg opp på podiet når lagplakettene skulle utdeles. Sammen med Markus Hansen og Johan Ruud ble det laggull på Odal SFK, i år som i fjor. Gratulerer karer! Tommy Strengelsrud ble dog årets navn i meitemiljøet: Sammen med Jørn Jørgensen og Sondre Eikbråten ble det nemlig sølv til gutta fra SFK Raufjeringen.

Ser vi nærmere på resultatlisten ble det mange flotte plasseringer i de ulike klassene: Yulian Holtslag fra Trysil SFK ble nummer to i junior-

Norgesmester i tradisjonelt meitefiske 2022: Tommy Strengelsrud.

klassen. I eldre junior gutt tapeterte hedmarksfiskere pallen, med henholdsvis Johan Ruud på topp, etterfulgt av Sondre Eikbråten og Kristoffer Larsson Jernberg (Odal SFK). Johan Ruud vant med det gullplakett i juniorklassen, mens Sondre Eikbråten på sin side fikk bronseplakett. I dame seniorklassen ble Tove Nygårdseter fra SFK Raufjeringen nummer tre. I herre veteranklassen vant Per Einar Fjeld (Eidskog JFF) mens Gjermund Seigerud fra Brandval JFF ble nummer tre. Reidun Mellum (Vang JFF) kapret andreplassen i dame veteranklassen. I herre eldre veteranklassen vant Åge Nilsen (Brandval JFF) foran Bjørn Skogseth (Odal SFK) og Gunnar Mæhlum (Romedal og Vallset (JFF)). I dame eldre veteranklassen vant Jorunn Bekkensten fra arrangørforening.

NJFF Hedmark gratulerer alle plakett og klassevinnere. Sesongen er derimot lang, og ivrige meitefiskere kan se frem til videre bataljer i både meitecupen og regionmesterskap. Regionmesterskapet i år arrangeres for øvrig av Vang JFF på Sætersjøen 14. august. Skitt fiske, og god sommer.

Pallen fra leirduestien på Eidskog. Fra venstre: Knut Olav Gjerstad, Thomas Nyberget, Knut Andre Holøien.

Jaktskyting

Tekst: Mari Tangen Evensen

Jaktfelt

Tynset JFF arrangerte regionmesterskap i jaktfelt 2. april. Her tronet Christer Hemstad, Østby JFF på toppen av pallen, foran Torfinn Lium, Tynset JFF og på bronseplass Thomas Hemstad, Østby JFF.

På lagskytinga ble det gull til Østby JFF med Christer Hemstad, Thomas Hemstad og Vidar Kjernåsen, det ble sølv til Romedal og Vallset JFF med Fredrik Haug, Simen Holtmoen og Petter Martinsen, og bronse gikk til Tynset JFF med Erik Aaen, Nils Tormod Mælen og Mats Normann.

Jegertrap

Jegertrap ble arrangert av Alvdal JFF 22. mai. Tynsetingene gjorde et godt regionmesterskap, alle tre på pallen var Tynset-skyttere. På førsteplass kom Kjell Erik Bangen, på andreplass kom Erik Larsen og på tredje Kasper Slettan.

Leirduesti

I strålende sommervær arrangerte Eidskog JFF 5. juni regionmesterskap. Thomas Nyberget (Løiten JFF) stakk av med gullet, Knut Olav Gjerstad (Løiten JFF) tok sølvet mens Knut Andre Holøien (Eidskog JFF) tok bronzen. I lag-

skytinga gikk Løiten 1 (Thomas Nyberget, Knut Olav Gjerstad og Atle Wedum Olsen) av med seieren foran Skogen 1 (Even Smedstad, Kim Andre Hjalmarsen og Trond Arne Grinder) og Løiten 2 (Brede Ensrud, Åshild Camilla Nordli og Ronny Fjeldvang).

Elgskyting

Vang JFF arrangerte elgskyting 19. juni. I Regionmesterskapet var Ørjan Grinden (Sørskogbygda JSK) eneste skytter med fullt hus i innledende skyting. Han holdt nervene i sjakk i omgangen og kan smykke seg med tittelen regionmester. Christer Hemstad (Østby JFF), med 98 fra hovedskytingen, hevet seg i omgangen og ble til slutt nr. 2. Etter omskyting ble det avgjort at Nikolai Torp (Skogen JSK) tok den siste pallplassen. I lagskytinga var det Sørskogbygda JSK med Dag Sukke, Ørjan Grinden og Magnus Nordhagen (293) som tok førsteplassen, foran Østby JFF med Thomas Hemstad, Christer Hemstad og Per Anders Eriksen (290) og på tredjeplass Skogen JSK med Nikolai Torp, Inge Brenden Seigerud og Ken Lundhaug (289).

NJFF Hedmark gratulerer så mye!

Sik (*Coregonus lavaretus*)

Nyfisaket sik i håven.

Tekst: Fiskeutvalget NJFF Hedmark

Foto: Marius Hassve

Flere av de norske sportsfiskerekordene er satt i Hedmark, og sik er en av dem. Rekorden har stått en stund og skal man tro forfattere vil den stå LENGE.

4,15 kilo er nemlig en drøy sik! Rekordfangsten ble tatt nøyaktig 10 dager før den eldste i NJFF sitt fiskeutvalg ble født, nærmere

bestemt 18. juli 1968. Den er med det den tredje eldste sportsfiskerekorden av våre ferskvannsfisker. Sånn for å sette det i perspektiv var 1968 året The Beatles toppet hitlistene med Hey Jude. Den rekordstore siken, som for øvrig er godt dokumentert, ble fanget på flue et sted i Femundselva, og nettopp flue er en utmerket metode for å fange denne historiske og myteomspunne arten.

Før vi avslører noen heite fisketips tar nok et dypdykk i historien. Sik tilhører Finnmarksfiskene og var blant de tidligste innvandrende fiskene etter siste istid. Den tok seg videre sørover på egne finner, men noen helt klar innvandringsrute har

vi dog ikke. Siken er i tillegg satt ut i en rekke innsjøer. Sistnevnte har i flere lokaliteter medført at den ofte mer ettertraktede røya (*Salvelinus alpinus*) har blitt hardt presset. Den perioden den ble hyppigst satt ut var det derimot matauke som var viktigst, og siken dannet i denne sammenheng ofte forholdsvis tette bestander av god kvalitet. Siken har betydd mye, rund som videreforedlet, og det bedrives næringsfiske den dag i dag. På bordet serveres den som oftest som røkt, med poteter, lefse, smør og rømme. Den er altså utvilsomt en utmerket matfisk, og sikburger fra Femund hører sommeren til for flere av utvalgets medlemmer. Den er derimot en lei fisk å bli klok på, da den i flere

store innsjøer har splittet seg opp og dannet adskilte varianter. Morfologisk og genetisk forskjellige, dog med samme gode smak.

Så hvordan fanges den? Fluefiske, tørt som vått, er ofte et sikkert kort i sommerhalvåret. Den lar seg derimot også lett friste av en stor markklyse på bunn. På vinteren er mormyskafiske eller krok agnet med mark, maggot eller fjærmygg effektivt, og for å øke sjansen for gode fangster kan den lett fores inn, slik som under det tradisjonelle sprælefiske i Glomma på vårisen. Det er derimot lenge til vinteren, så pakk med flue og meitestanga sammen med litt tålmodighet så blir det sik skal du se.

Fiskekultivering

Tekst: Marius Hassve.

Foto: Jon Håkon Kvesetberget

I medlemsblad nr. 2 2021 gikk vi grundig til verks hva kartlegging av fiskebestander gjelder. I dette nummeret tar vi for oss arbeidet etter at en diagnose er gitt. Vi tar utgangspunkt i Hof Østre JFF sitt rike, nærmere bestemt fra Sormsjøen.

Den driftige lokalforeningen har gjennomført et prøvefiske for å finne bestandsstatus i lokaliteten. Resultatet indikerte en tett abborbestand med en gjennomsnittstørrelse på 38 gram, og en tynn ørretbestand. Det er tidligere satt ut ørret der med godt resultat, og årlig rapporteres det om fangster av ørret av god kvalitet på over kiloen. Med bakgrunn i bestandssituasjonen tynnes det i abborrekkene om våren, og i underkant av 150 kilo årlig blir tatt opp i kuper. Stor abbor settes uskadd tilbake igjen da disse er et viktig ledd i selvreguleringsmekanismen i sjøen. Med termometer på plass under tiltaket har man kommet frem til at best fangst synes å være når vannet er rundt 7 grader. Uttaket målt som kilo pr. hektar innsjøareal tilsier at det skal monne, dog vet man ikke hvor mange voksne abborindivider det finnes totalt i sjøen. Et prøvefiske om noen år kan derimot gi et godt bilde, målt som endring i fangst pr. innsats og gjennomsnittstørrelse på abbor. Ja og ikke minst utviklingen i ørretbestanden.

For å gi sportsfiskere mer kvalitetsørret å fiske på blir det i tillegg til å redusere mellomartskonkurransen gjennomført to parallelle tiltak, overføringsfiske og utlegging av gytegrus. I tillegg har det blitt kalket. Assorterte størrelser av grus er lagt ut i både innløps og utløpsbekken. I utløpsbekken er det dog et naturlig fall som ørret ikke kan passere. Om yngelen havner nedstrøms denne er den evig tapt hva tilskudd til Sormsjøen gjelder. Med strøm og håv flyttes derfor

Hof Østre JFF med ett av mange sine kunstverk: Gytegrusutlegging i en innløpsbekk til Sormsjøen.

ørret nedstrøms fallet og opp i sjøen. NJFF Hedmark gleder seg til å følge utviklingen fremover.

I tillegg til direkte tiltak i bekk, elv og innsjø er det viktig å se på omkringliggende areals eventuelle påvirkning. Som et eksempel er kantvegetasjonen til gyte og oppvekstområdene for ørret overaskende ofte fjernet. Kantsoner har flere viktige funksjoner: Den er en sikker matleverandør for både insekter og fisk og gir skygge og standplasser. Den holder også på jordmassene slik at ikke gyteplasser tildekkes av finsedimenter. Reetablering av kantvegetasjon må derfor ses på som en viktig del av forvaltningsarbeidet.

Har din forening et ønske om å gjennomføre en kartlegging eller kanskje kartleggingen allerede er gjennomført og tiltak står på planen? Ta i denne sammenheng kontakt med Marius Hassve i NJFF Hedmark for å slå av en faglig prat. I 2022 er vi involvert i kartleggingsprosjekter i Sørsåssjøen, Brumundsjøen og Fura, og planleggingen av 2023 starter rett på andre siden av sommeren. Til da, god sommer og godt kultiveringsarbeid!

Det er ikke bare gyteklar abbor som fanges i kupene ...

Den fordømte harren

Tekst og foto: Morten Aas

Harr, elsket og forhatt. Hva skal til for at en gammel ringrev som meg atter en gang skal sette pris på den?

Som trysling har jeg vokst opp med harren i Trysil-elva. Etter å ha lusket mye langs Svartbekken etter småørreten ble det fort spennende for en guttunge å prøve i den store elva. Det var ikke mange hundre meterne ned til Sørhusholmen, og fortidas foreldre ga heldigvis frislipp til slikt. Der elva snevrer inn og djupåra presser på landsteia mot øst, der var det tydelig fisk nært land. De avslørte seg i juni ved å ta de døgnfluene som kom drivende. De første forsøkene var med langspø. Så ble det etter hvert kastespø med flue og dupp.

En efta var go'plassen opptatt. Der stod 5 år eldre Thomas Kolåsæter. Jeg kikket nysgjerrig på hva han drev med. Mark og tyngre søkke som han kastet lengre ut i djupåra. Bunnmeite. Før han sleit bort fikk han en enorm harr på 920 gram. Jeg hadde store øyne. Rett inn på 3. plass på fiskekonkurransen på G-sport. Mitt håp om storfisk var tent. Små harr kunne erstattes med stor gråharr. Jeg måtte bare ha hjelp av fargubben til å bytte ut flua og duppen med nytt markoppheng.

Det ble timevis med harrfiske og hundrevis av harr i barndommen. I ungdomstida ble horisonten utvidet. Oppover i vassdraget var de gjevere ørretene flere og større. I Trysil-elvbåtninga, der øst for Femund, der kunne de bikke 5 kg. Harren bleknet på alle måter. Den ble nærmest en plage. Jeg husker vi diskuterte rundt bålvarmen i båtninga i tidlig voksen alder. Hvis Gud hadde latt deg fjerne en fiskeart fra våre vassdrag her østpå, hvilken ville du fjernet? Gørsild kanskje. Eller gjedda, dette udyret. For meg var svaret såre enkelt: Den fordømte harren. For i det samme svaret var gitt for drømmene og praten mot hva fisket i Trysil-elv-vassdraget, Ljøra, Jyltingsmarka eller andre grensevassdrag hadde vært uten denne gråkjedelige okku-

panten. Nedover fra Mørsøybakken og gjennom Bygderfloen i Trysil-elva, mine barndoms fiskevoner, der kunne ørreten ha herjet stort. I stedet var hver eneste von kjedelig forutsigbart med denne bleke fisken med stor ryggfinne. Trist. I fjor høst hadde jeg med egne unger og onkelunger fra 5–12 års alder ned til Sørhusholmen. De ville fiske. Jeg skulle være læremester. Trysil-elva var lita og vannet klart. Sola varmet slik den kan gjøre tidlig

i september. Jeg vet hvor denne høstens fisk framfor noen står. Nede ved bunnen. Den gjør ikke mange utslagene opp på denne tida, men svinger aktivt ut til sida mot hva som enn kommer drivende. Bunnmeite med mark. Hver unge fikk prøve på tur, og de byttet på å håve. For der de holdt stanga høyt, og søkkets langsomme dunk mot bunnen i stryket ble avlyst av raskere prikking, hjalp jeg til med et kjapt veloverveid tilslag. Så kunne

de sveve inn. På en dagsøkt ble det 11 harr med snittvekt på akkurat 500 gram. Stemninga var stor, engasjementet glødet, hos alle. For meg var det som at jeg fisket på de samme harrene som for nesten 30 år sida. Kanskje har harren livets rett likevel? Med filetkniven og videre i kverna med løk, hvitløk og krydder ble det utsøkte fiskekaker. Vi må definitivt gjøre opp igjen helgeturen med unghopen denne høsten også.

Seks av ti norske villreinområder i dårlig tilstand

I april kom rapporten om tilstanden i ti villreinområder i Norge. I seks av disse områdene var tilstanden ikke tilfredsstillende.

Tekst: Ole Mattis Lien
Foto: Kjell Erik Moseid

Tilstanden for villreinen i Knutshø, Snøhetta, Rondane, Nordfjella, Hardangervidda og Setesdal Ryfylke når ikke målene regjeringen har satt. Områdene får karakter/farge etter trafikkllysmodellen, og ingen av de ti områdene får grønn farge for god tilstand.

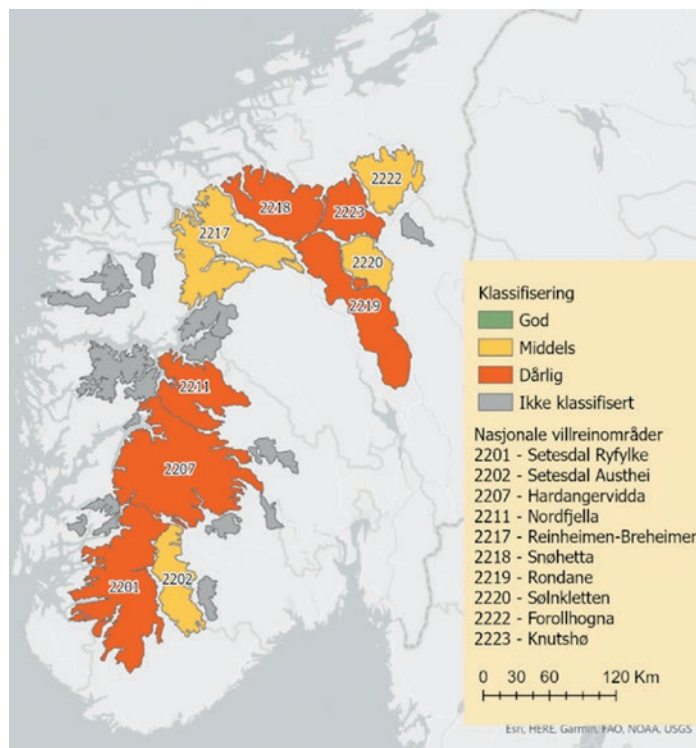
Fire villreinområder er gule: Forollhogna, Sølnekletten, Reinheimen-Breheimen og Setesdal Austhei. De øvrige får rød farge og tilfredsstillende ikke regjeringens miljømål for områdene.

For de villreinområdene som berører Hedmark er det bare Sølnekletten og Forollhogna som ble godkjent med middels klassifisering.

Klassifiseringen er gjort av en uavhengig nasjonal ekspertgruppe oppnevnt av Klima- og miljødepartementet, i tillegg til lokale representanter for hvert område som er oppnevnt av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet er oppdragsgiver og har fastsatt mandat for arbeidet, men har ikke deltatt i ekspertgruppes vurderinger.

Artiklene i kvalitetsnormen regulerer hvilke egenskaper som klassifiseres. Ekspertgruppa har på bakgrunn av dette vurdert villreinområdene ut ifra de tre delnormene bestandsforhold (for eksempel slaktevekter, antall kalver og hvor mange eldre bukker det er i flokken), lavbeiter og leveområde og menneskelig påvirkning.

Det er flere årsaker til at villreinstammene ikke oppnår kvaliteten regjeringen har satt som mål. Faktorene er sammensatte, og det varierer fra område til område hva som er utslagsgivende. – Vi vet at nedbygging og forstyrrelser fra menneskelig aktivitet kan ha stor negativ effekt på arealbruken og vandringsmulighetene til villrein. Den nasjonale ekspertgruppa slår nå fast at dårlig tilstand på leveområdene er den faktoren som oftest er utslagsgivende for at områder får rød klassifisering, sier direktør Hambro på Miljødirektoratets hjemmesider. Hambro sier videre at det haster med å sette inn tiltak. Godt samarbeid og god medvirkning fra lokale og regionale myndigheter, sektorinteresser og brukere vil nå bli avgjørende i arbeidet med å utvikle gode tiltaksplaner for å bedre situasjonen for villreinen.

Norges Jeger og Fiskerforbund ser alvorlig på situasjonen og har sammen med seks andre organisasjoner sendt innspill til myndighetene, der det imøteses tiltaksplaner raskt for de seks områdene som ikke er godkjent i henhold til kvalitetsnormen.

De 14 andre villreinområdene i Norge vil bli klassifisert etter kvalitetsnormen i 2022/23.

Hele rapporten finnes på Miljødirektoratets hjemmesider. (www.miljodir.no)

Foto: Mari Tangen Evensen

Mer info om alle våre kurs i aktivitetskalenderen på hjemmesiden: www.njff.no/hedmark

Påmelding til kurs via aktivitetskalenderen på våre nettsider.

Dersom det ønskes mer informasjon ta gjerne kontakt med NJFF Hedmark på tlf.: 62 42 51 81, eller e-post til: ada.bredalen@njff.no

Påmeldingsfrist til kursene er 2 uker før arrangementets oppstart, der ikke annen dato er oppført. Forbehold om endringer.

Kurs/aktivitet	Sted	Tid	Pris	Info
De Nordiske Jakt- og Fiskedager	Elverum	11.–14.8.		Billettsalg via Norsk Skogmuseum. Arrangeres på Norsk Skogmuseum. NJFF er samarbeidspartner.
Dressurkurs unghund/valp	Elverum	august	2100/2850	Grunnleggende dressur og lydighetskurs for unghund/valp. Kurset arrangeres over 8 kurskvelder, hvor første kvelden er teori uten hund.
Jegerprøvekurs	Elverum	16.8.–6.9.	2250/3000	Kurset er obligatorisk for å gå opp til jegerprøve-eksamen. Alle som fyller 14 år i kalenderåret eller eldre kan delta. Kurset vil hovedsakelig foregå på kveldstid.
Introjakt på elg for jenter/nybegynnere	Gravberget	13.–16.10.	2800/4700	Bli med på elgjakt med veiledning under trygge forhold på flott Statskog jaktterreng. Vi stiller med det meste du trenger; overnatting, mat, jakthunder, erfarne instruktører og jaktfaddere. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende! Jenter prioriteres!
Introjakt på elg videregående kurs	Gravberget	13.–16.10.	2800/4700	Introjakt på elg videregående kurs stiller krav til tidligere å ha deltatt på introjakt på elg nybegynner eller for jenter/nybegynner. Dette er et kurs for å styrke kompetansen for den nyetablerte jegeren på flott Statskog jaktterreng. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende!
Introjakt på elg for jenter/nybegynnere	Tørberget	13.–16.10.	2800/4700	Bli med på elgjakt med veiledning under trygge forhold på flott Statskog jaktterreng. Vi stiller med det meste du trenger; overnatting, mat, jakthunder, erfarne instruktører og jaktfaddere. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende! Jenter prioriteres!
Introjakt på elg videregående kurs	Tørberget	13.–16.10.	2800/4700	Introjakt på elg videregående kurs stiller krav til tidligere å ha deltatt på introjakt på elg nybegynner eller for jenter/nybegynner. Dette er et kurs for å styrke kompetansen for den nyetablerte jegeren på flott Statskog jaktterreng. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende!
Jegerprøvekurs	Elverum	November	2250/3000	Kurset er obligatorisk for å gå opp til jegerprøveeksamen. Alle som fyller 14 år i kalenderåret eller eldre kan delta. Kurset vil hovedsakelig foregå over to langhelger.

Skogshønstaksering

Dette bildet er teke under trening etter at bandtvangen vart oppheva. Under taksering skal ein bruka ein og ein hund.

Tekst og foto: Torstein Storaas

Takseringar med fuglehundar er eit solid hjelpemiddel for betre skogshønsforvaltning (lirype, orrfugl, storfugl).

Takseringar gjev grunnlag for kvotar som kan sikra nok stamfugl neste vår. Eg trur også at takseringar kan i framtida gje oss tidlegare jaktstart i takserte område. Når me veit kor mange fuglar som må sparast og kor mange som kan fellast, burde det spela lita rolle for bestanden om fuglane vert felt 1. eller 10. september. For jegerane kunne det bety 10 dagar ekstra god jakt med trykkjande fugl, og kvotane ville bestemma høgste jaktuttak.

Hønsfuglportalen og NJFF-takseringskurs

Om nokon vil byrja taksere skogshøns, kan dei klikka seg inn på nettstaden til Hønsfuglportalen. Der står alt me treng vita for å kunna taksere, om kva løyve som trengs og korleis takseringane skal utførast. I tillegg bør taksørane ta eit kurs med jakt- og fiskekonsulent Mari Tangen Evensen i NJFF Hedmark for å få kunnskapen drilla inn. Takseringa kan gå føre seg mellom 1. og 20. august for å kunna setja kvotane i god tid før jaktstart. Grunneigar må vilja at fuglane skal taksereast, og dei kan setja bort takseringsarbeidet til andre. Hønsfugltaksering er strengt vitenskapleg arbeid. Det er likevel so morosamt at eg nesten gler meg like mykje til takseringa som til jakta.

Fuglane endrar trykkeåtferd utover hausten

Alle som har brukt fuglehundar i august og utover hausten veit at fuglane trykkjer dårlegare og dårlegare dess lenger det lid. Tidspunktet jakta startar på, er viktig for utbyttet. Jaktstart har variert frå 15. august til 15. september. Fram til 1899 byrja jakta 15. august, og fuglehundfolket avslutta jakta før vår jaktstart 10. september fordi fuglane vart for lette og drog på for lange hald.

Bidra med data om trykking

Student Magdalene Mathiesen på Evenstad vil skriva ei oppgåve om trykkeåtferda til lirype, orrfugl og storfugl. Førrebels innsamla data tyder på at om lag alle liryper lettar innanfor skothald 15. august medan berre rundt ¼ lettar innanfor skothald 10. september. Etter litt ut i oktober verkar det som om at hønsfuglane lettar på so lange hald at dei bortimot fredar seg sjølve mot jegerar med hund. Men Magdalene treng mykje meir data før noko sikkert kan seiast. Av og til trykkjer heldigvis nokre fuglar også seinare om hausten, men det tykkjest vera unntak. Dei som ynskjer bidra med data, kan kontakta henne for å få tilsendt informasjon og skjema om datainnsamling.

Framtidig bruk av takseringar og data om trykking

Tilgang på særleg rypejakt er eit begrensa gode. Når me jaktar på ein ukjend bestandsstorleik, kan det vera klokt å byrja jakta 10. september, då vil fuglane oftast letta på litt for lange hald og etter kvart freda seg sjølve. Alternativet er når ein kjenner bestandsstorleiken.

Når grunneigarane kan, basert på takseringsresultat over år, seia kor mange fuglar dei ynskjer skal vera att etter jakt, kan dei setja ei kvote tilsvarende det overskytande registrert på taksering minus ein buffer for eventuelt skadeskøtne og takseringsuvisse. I Rendals-terrenget eg er so heldig å kunna jakta i, vil grunneigarane ha minst 10 liryper per km² att etter jakt. Er det mindre, jaktar me ikkje, er det litt fleire, feller me få. Når det har vore over 30 ryper per km², har me ikkje vore i nærleiken av å klara å fella dei nær 20 rypene per km² som kunne vore felt for å koma på minstemålet, noko me er heilt nøgde med. I andre terrenget kunne målet etter jakt vera 20 eller 30 ryper per km². Kvotane måtte setjast ut frå taksering og ynskje om bestand etter jakt.

Om mange samlar data til Magdalene, vil ho kunna visa korleis trykkeåtferda og dermed sjansen til å fella fugl endrar seg. Sannsynlegvis vil ho visa at fuglane jamt over tryk-

kjer nokolunde bra for hund fram til midten av september og fredar seg sjølve etter midt i oktober. Tilgangen på god rypejakt kunne dermed utvidast med 10 dagar om jakta i takserte område med forvaltningssmå byrja 1. september. Mange tykkjer det er høveleg med 5 dagars rypejakt. Med jaktstart 1. september kunne 3 grupper fått kvoteregulert rypejakttilgang der i dag ei gruppe kan ha god jakt på trykkjande fugl. Tilgangen på god rypejakt og jaktglede kunne dermed 3-doblast. Etter midten av oktober er sjansen til å fella fugl låg. Dermed trengs det truleg få restriksjonar på slik jakt og jakttilgang og jaktglede kunne aukast vidare. Meir data frå jegerar vil kunna gje betre svar på dette.

Konklusjon

Takser lirype, orrfugl og storfugl. Kontakt Magdalene magdalene-mat@gmail.com for å delta i datainnsamling.

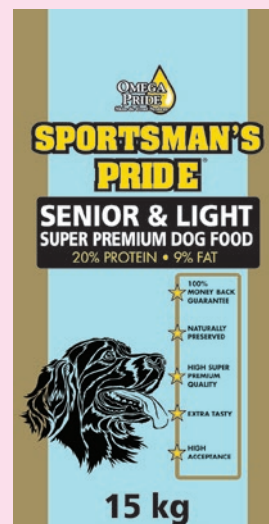
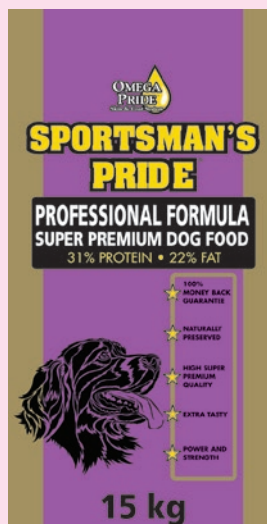
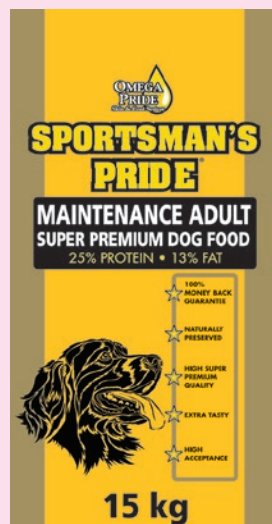
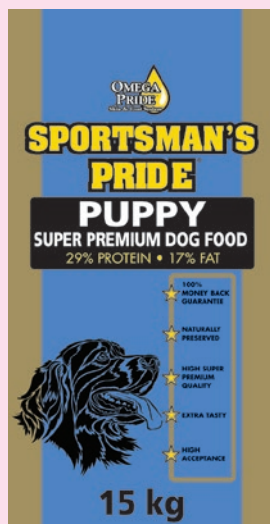
HUNDEFÔRAVTALEN

Sportsman's Pride – utviklet og sammensatt av ledende produsenter i Tyskland og USA. De beste råvarer, ingen kunstig tilsetning og erfaring gjennom generasjoner. Et toppfôr som gir de beste resultater både for deg og hunden.

Velkommen til vårt utsalg i Elverum!

Mandag og torsdag kl 12-17
Svartbekkvegen 25 på Grindalsmoen.
Gamle lokalene til Biltilsynet.

Det lønnsomme valget!

- Høy kvalitet
- Lav NJFF pris
- 100% fornøyd garanti
- Fritt levert 2 paller ass.
- Inntekt til foreningen
- Premie-/sponsorfond foreningen kan benytte seg av ved arrangement

Hunder over hele landet føres daglig med Sportsman's Pride

La foreningen være din fôrleverandør

Alle medlemmer i NJFF får kjøpt SPORTSMAN'S PRIDE til gunstig medlemspris hos følgende forhandlere for NJFFs foreninger i Hedmark:

- Evenstad JFF
- Femund JFF
- Furnes JFF
- Løiten JFF
- NJFF Hedmark (Elverum)
- Nord-Odal Jakt- og fiskeforening
- OS JFF (Østerdalen)
- Stange JFF
- Vang JFF
- Vestmarka JFF
- Ytre Rendal JFF
- Åmot JFF
- Åsene JFF (Trysil)

Se www.njff.no for kontaktinfo til forhandlerne

Besøk oss på vår stand under jakt- og fiskedagene

SPORTSMAN'S PRIDE

www.porthos.no